

העם
שלום רב

מכונת מס' 1000 עמדה לפני הבית בעל שתי הקומות בשדרות הקרן הקיימת, תל-אביב. בראש פמליא גדולה יצא מן הבית הגבר בחליפה הכחולה, נפרד מן השוטרים, הכריז: "שלום לך, תל-אביב, ולחאי ובניך ילכו אחרי ליישוב הנגב..."

היתה זאת נקודת השיא של מעשה פוליטי שיוכל היה להיות חלומו של תועמלן. אולם תוך כדי חיכוחים מפלגתיים עכורים, (ראה להלן), הכחשות מפלגתיות והתנצלויות אי-שיות נשבר הלקח החינוכי, במקום האיש הגדול שפרש לחיי הגשמה וחלוציות, שמע הקהל על אדם עיף, שביקש לנוח, ועל תכונה רבתית לשמירה על נוחותו ובטחונו בצרף המשורייני.

כשקרא האזרח השבוע, לבסוף, את התי-אור המפוצץ של עונוי הערב על המכע לב-גב, שוב לא נדלקו בעיניו ניצוצות החלור-ציות. היתה זאת ידיעה מעניינת, חשובה - אך לא היסטורית.

מדיניות
הסוס הצולע

כתנין ענק, שהתאבן במקומו, רובץ הבי-סיס הבריטי בסואץ; שרשרת של מחנות, בתרמלאכה ומחסנים, הלב והקיבה של צבא שאינו קיים. האנגלים השאירוהו במי-קומו לעצ צרה. בשעת חרום, יכולה היית-כה הגדולה בלונדון הרחוקה לשלוח חיי-לים ערומים לבסיס זה. הם יצאו ממנו, כי-קצב של דיביויה ליום, לבושים, מחוממים ומצוידים בכל כלי הנשק של כוח-מחק-מודרני, משרוכי-נעליים עד לטאנק צנטר-ריון כבד.

לפי החוזה הקיים, יצטרכו האנגלים לפי-גות את הבסיס סופית בשנת 1956. אולם תחת לחץ התנועה הלאומית המצרית הס-כימו האנגלים למעשה לפנותו בעתיד ה-קרוב. רק נקודות פחותות-ערך נשארו ש-נויות במחלוקת. עם נצחון המצרים בסור-דאן כמעט בטוח שהאנגלים ינטשו את ה-בסיס, אשר לדעת המומחים אין לו ערך בלב אוכלוסיה אויבת. רק טכנאים מעטים, במים או בלא מדים, ישארו בו.

סיבות זכה לה. המשא ומתן נמשך זה שנים. אולם רק השבוע, לפתע, נשמע קול ישראלי. אגרת נמצת של משה שרת, שתוכנה נשמר בסוד כמוס ושעוררה הפי-תעה אפילו בקרב ראשי המשרד, נמסרה ללונדון.

לממשלת ישראל היו כל הסיבות להיר-בהל. אמנם הבסיס יישאר לרשות הצבא הבריטי במקרה של מלחמת עולם שלישית, אך אין כל ערובה מעשית שהצבא המצרי לא יוציא ממנו כל טוב במקרה של סכוב שני נגד ישראל. יתר על כן, סימנים רבים מעידים שיש בכונת הבריטים להעביר את צבאם החונה בסואץ לרצועת עזה - משם לא יוכל לקיים קשר עם הבסיס בעקבה אלא דרך שטח ישראלי.

בכל זאת ספק אם הצעד הישראלי יביא

תועלת. ההכרעות האמיתיות כבר נפלו. התערבות ישראלית רק תתן קלף נוסף בידי הבריטים לסחוט חיתורים לטובת עצ-מם בשלב האחרון. ואילו המצרים יראו בה סכין בגב שאיפתם הקדושה ביותר, להשתחרר מעול כובשים.

העובדות עצמן לא תשתנו על ידי אגרות. עם נצחונה בסודאן ופינוי האנגלים מן הבסיס, תהיה מצרים מרכז הכוח של המרחב. לפני שבוע הציג מוחמד נאגיב הסכם של אי-התקפה עם ישראל, כתנאי לסיילוק הבריטים. במצב זה לא כדאי לפי-רש טוב לעלות על הסוס הבריטי הצולע.

יחסי-חוק
מלים, מלים, מלים

רושמה של תקרית קיביא בעולם, בה עמדו שירותי ההסברה של ישראל חסרי-אונים מול גל התעמולה האדיר של ארצות-ערב, עודד - לא בלי צדק - ביקורת חריפה על פעולות ההסברה של ממשלת ישראל.

כמו בכונה להשיב על ביקורת זו, פיר-

המסור של אנשי השגרירות עצמם, עמל-צאפשו להעריכו כראוי רק בהשוואה לני-ציגי בריטניה הגדולה, למשל, שלא הטרי-חו את עצמם לנאום אפילו קרוב ל-300 פעם.

אך אפילו סיכום מעודד זה לא סיפק את דוד גויטיין, ציר מוסמך ושליח מיוחד בשגרירות ישראל בארצות-הברית בעבר ושופט בית-הדין העליון בהווה. קבע הוא: באסיפת הוועד לקשרי ידידות ישראל-אמ-ריקה: דרושים כלי הסברה חדישים. אין תועלת רבה בחבורות-יש להרבות בהופ-עות ברדיו ובטלביזיה, הופעות אישיות משכנועות.

קיבל את ההנחה בשבוע שעבר: ראשי-הממשלה-למעשה, משה שרת. נאומי החי-רוף בפני עתונאי-חוקן (בין השאר, על המצב בגבולות), צולם והוקלט לצורך שי-דור טלביזיה, יפאר בעתיד הקרוב את הי-סטטיסטיקות החדשות של שגרירות ישר-אל.

רבים החושבים, כמו המלס, שערבן של מלים אינו גדול. נראה שמערכת ההסברה הישראלית עומדת לקבל הנחה זאת. הקץ

פזנה בן-גוריון כשרה בוקר חשובה, אך לא היסטורית

מלמים, במקומן יבואו מעתה - תמונות, תמונות, תמונות.

מפלגות
שוארי הכבסים

בסודיות גדולה התכנסה בשבוע שעבר צמרת מפא"י, שנים עשר איש במספר, לפני-שה בה נכחו ראשי-הממשלה-בעבר וראש הממשלה-בעתיד. במקום הפגישה נבחר משי-רד הבטחון, על-מנת להשיג בסתיו מוחלט שלשום עתונאי לא תהיה בפגישה דריסת-אוזן.

הבעייה העיקרית שעמדה על סדר-היום היתה חמורה ביותר: לא מכבר רמו בי. גיי, לכמה ממקורביו, כי זמן קצר לאחר פרישתו (ראה לעיל), יש בדעתו לכתוב מאמרים מספר בעתונות. היה מקום לחשש כי במאמרים אלה יוסבר הרקע האמיתי לפרישתו, בצורה שלא תנעם לכמה מנהיגים מכובדים ביותר. מני-היגים אלה הטילו את כל משקלם בפגישה זו כדי למנוע את בן-גוריון מצעד זה. רמזו לו כי יש בדעתם להטיל צנזורה על דבריו, במידה שיישאלו למערכות דבר והדור.

העתונאי מטעם. ביום וי הופתעו קוראיו (המעטים) של הדור למקרא מאמרו של מזכיר המערכת, לוי יצחק הירושלמי, בו נדרש בי. גיי, לתת את ההסברה האמי-נית על הסיבות שהניעו אותו לפרוש. היה ברור שמאמר זה, בו הודה איש מפא"י רש-מי בפעם הראשונה שיש לבני. גיי, סיבות אחרות, מלבד הרשמיות שפורסמו, לא נכתב באופן מקרי, קיבל השראה ממקורות מקורי-בים לבני. גיי, עצמו.

לפחות רבת-משמעות היתה הסתייגותו המפורשת של המאמר מהודעת לשכת העתון-נות הממשלתית, שהכחישה את תוכן ראינונו

של בי. גיי. עם עורך ידיעות אחרונות (העור-לם הזה 840).

ריח הכביסה. באפם של מנהיגי מפא"י עלה ריח הצחנה של כביסה גדולה, אותה מתעתד בן-גוריון לכבס לעיני העם כולה. הגדיר אחד מהם את המצב: "איש כה אימי-פוליטי כבן-גוריון, שידועים לו כל הסור-דות, עלול להיות מסוכן מאוד."

הם החליטו לדרוש מבי. גיי, להעביר את הכביסה למקומה הקבוע, בחדר האחורי, טענו שראשי-הממשלה-לשעבר חלה עליו חוי-בתי-השתיקה, לפחות משך חודשים מספר. טענותיו של בי. גיי, כי "אז כבר אהיה אזרח פרטי", הושבו ריקם.

אנשי המנגנון הביאו גם אסמכתות היס-טוריות וחוקיות לטענתם. אחד מהם אף הרחיק לכת, טען: "שימוש בסודות רשמיים על-ידי אדם שלא חתוק תפקידו, מהווה עביר-רה על החוק!"

סיפר אחד המשתתפים: "לא היו תוצי-אות. בי. גיי, הבטיח שיחשוב בדבר, אבל אני כלל לא אופתע אם נזכה בקרוב בארץ-לפרשת ידיעות אחרונות במהדורה רחבה הר-בה יותר."

השם הטוב

סעיף שני בסדר-יומה של הפגישה (ראה לעיל) הסעיר את הרוחות לא פחות. בעוד שחלק מהנוכחים טען כי יש להחזיק בקו הנוכחי, לפיו זיכויו של ברמן (העולם הזה 842) מהווה נצחון מוסרי למפא"י, סברו אחר-ים שהפגישה כולה למרות הזיכוי (המס' חייג), רק הוסיפה לשם הרע של המפלגה. בפרט עם פרישתו של בי.גיי, טענו הם, יר-דה נכונות הציבור להעניק למפא"י אשראי מוסרי, ויהיה עליה לשמור על שמה הטוב בכוחותיה היא.

ההחלטה היתה פשרה מפא"יית אוסיינית: ברמן יתפטר תוך זמן קצר, יקבל, כנהוג, שליחות רשמית כלשהי לחוץ-לארץ.

הכנסת

לא אתה, אתה!

במקלט אפל נשמע לפתע קולה של עלמה צעירה: "תוריד את הידיים! לא אתה, אתה!"

את הבדיחה הזאת הזכירה השבוע סיי-עת מפ"ם, כשהטילה על חברה הערכי הי-שחררה, רוטטום בסטוני, לעורר את עניין-כפר ברעם המארוני, שפוצץ על ידי הממ-שלה ושתושבי גורשו (העולם הזה 834). התנגדותה של מפ"ם למעשה כה מחפיר-היתה הגיונית: הוא עורר את התערבות האפסיוור, גרם לזעזוע אנטי-ישראלי בצד-בור המארוני בלבנון, שאהר בעבר את הי-ציונות.

רק פרט אחד עירער במקצת את עמדת מפ"ם: אומת הכפר נלקחה על ידי קבוצ-השומר הצעיר.

מינוטים

אורחי כבוד

לפני שלושה חודשים ושבוע ערך מח-מוד ראשיד אבו-עלי אבו-ג'וש, נשיא המו-ר עצה המקומית של כפר, מסיבה לחברי-מערכת העולם הזה ולכמה עתונאים אחר-ים שהגנו על הכפר. תוך כדי שיחה הבי-עו הנוכחים חששות חמורים לגבי המשכת פעולתה של הממשלה נגד משפחת אבו-ג'וש, אך הבטיחו שלא יעזבו לנפשם את השבט היהודי שעמד לצד היהודים משך-170 שנה.

למחרת יום המסיבה הוגלה מחמוד ראי-שיד ושלושה חבריו לנצרת וסביבתה. משך שלושה חודשים זכרו הנוכחים את הבסתחם. העוול שנעשה לאבו-ג'וש הפך מרכז של מערכה צבורית חסרת-תקדים במדינה. היא לא נסתתמה בנצחון מלא. כי-כל זאת הצליחה: מעשים גרועים יותר נמי-נעו, הוכחו שדעת הקהל העבדית לא תסי-בול שרירות בלתי-מוגבלת.

השבוע ערך מחמוד ראשיד שוב מסיבה. שוב נוכחו אותם האורחים, וקומץ אנשי-הצבור שנחננו יום לפעולת ההגנה המוכי-תר שחור לביתו הודה במלים נרגשות לי-מגיניו, לוחמי אצ"ל וחברי משק הראל הי-שמאליים-קיצוניים, העניק להם את אורחות הכבוד של הכפרי. אמר עבד-אל-סאלם אבו-ג'וש, איש לחיי ששיחרר את גאולה כהן:

* בין החוכים בתואר זה: העורך הר-ראשי וראש המערכת של העולם הזה, אר-תם הזכיר מחמוד ראשיד במלים חמות, איחל להם החלמה מהירה מפצעיהם.

צחוק רעני
עתונאי, 1953
A cartoon illustration showing a man in a suit sitting at a desk with a typewriter. He is looking towards a large, stylized figure of a man in a military-style uniform with a beret and a sword. The background features a sun and a crescent moon. The text 'צחוק רעני' is written in a decorative banner at the top, and 'עתונאי, 1953' is at the bottom.